

Ért: 961/1903 jún. 9.

**AZ ÉRMELLÉKI
EV. REF. EGYHÁZMEGYE**

1903. ÉVI ÁPRILIS HÓ 2-ÁN

SZÉKELYHIDON TARTOTT

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

DEBRECZEN,
NYOMATOTT HOFFMANN ÉS KRÖNOVITZ KÖNYVNYOMDÁJABAN
1903.

**AZ ÉRMELLÉKI
EV. REF. EGYHÁZMEGYE**

1903. ÉVI ÁPRILIS HÓ 2-ÁN

SZÉKELYHIDON TARTOTT

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

DEBRECZEN,
NYOMATOTT HOFFMANN ÉS KRONOVITZ KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1903.

Az
érmelléki ev. reform. egyházmegye

1903. évi április hó 2-án

Székelyhidon tartott rendes közgyűlésének

jegyzőkönyve.

~*~

Jelen voltak :

Nagy István esperes és *Zsigó Endre* egyh. m. gondnok
kettős elnöklete mellett

a) *Tanácsbírák :*

Egyházi részről :

Vecsey Sándor
Szathmári Sándor
Marjai Péter
Bányai László
Fazekas Imre főjegyző is.
Végh József jegyző

Világi részről :

Drávetzky Béla
Fényes Endre
Fráter Zoltán
Konrád László
Dobozy Kálmán
Dr. Babós János v. főjegyző.

b) *As egyházak képviselőitében :*

Albis : Kalas István lelkész, Szabó József gondnok.
Álmosd : Szücs Béla lelkész, Fráter Zoltán főgondnok.
Alsó-Ábrány : K. Szabó József l., Szilágyi Lajos gondn.
Apát-Keresztur : Csuka Ferencz l., Buzogány Dénes t.
5 Asszonyvására : Vecsey Sándor l., Kovács Zsigmond g.
Bagamér : Bányai László l., Silye Dániel gondnok.
Bályok : Molnár Mihály lelkész, Szathmári Károly tanító,
Herczeg Mihály gondnok.

- Bogyoszló : Nagy József presbiter.
 B.-Diószeg : Papp Gusztáv l., Domokos István gondn.
 10 B.-Félegyháza : Végh Lajos l., Dekmár Gyula tanító.
 Csokaly : Simon Elek l., Csengeri Beniamin gondnok.
 Ér-Adony : Jakab József lelkész.
 Ér-Keserü : Fazekas Imre lelkész, Gábor József gondn.
 Ér-Köbölkút :
 15 Ér-Mihályfalva : Szathmári Sándor l., Dobozy Kálmán
 főgondnok, Konrád László presbiter.
 Ér-Olaszi : Demjén Ferencz l., Szalkai Ferencz g.
 Ér-Semjén : Végh József lelkész.
 Ér-Tarcsa : Molnár József lelkész, Erdei Gyula tanító.
 Felső-Ábrány :
 20 G.-Petri : Takács Zsigmond lelkész, Molnár József g.
 H.-K.-Szent-Miklós : Ifj. Szabó József l., Borsos János g.
 H.-K.-Szent-Imre : Nagy István lelkész.
 Kakad : Csontos László l., Kis Imre gondnok, Vida
 Mihály, Nagy József és Nagy Károly presbiter.
 Kécz :
 25 K.-Kereki : Lengyel Pál l., Hajdu József k.
 Kóly : Szentkirályi Károly l., Szilágyi József gondnok.
 Margitta : Balogh Ferencz lelkész.
 Micske : Rácz Lajos lelkész, Torda Sándor gondnok.
 M.-Petri :
 30 Nagy-Léta : Marjai Péter lelkész.
 Ottomány : Szabó Mihály lelkész.
 Piskolt : Erdei Gábor tanító, Erdős Imre gondnok.
 Poklostelek : Könyves Tóth Sámuel l., Buda Mihály g.
 Szalacs : Nagy Imre lelkész, György József gondnok.
 35 Székelyhid : Id. Szabó József lelkész.
 Szentjobb : Bán Sándor lelkész, Mike Sándor gondn.
 Széplak : Dombi Bálint gondnok.
 Tóti :
 Új-Léta : Nagy Elek l., Németi György g., Szebeni
 Ambrus k.
 40 Vajda : Magyar Gábor l., Ercsei Zsigmond k.

c) *A tanítói kar részéről :*

Hajdu József tan. egyl. elnök, Molnár Antal tan.
 egyl. jegyző, mint a tanítói kar képviselői és számos tanító.

1. sz. Nagy István esperes elnök, Istenhez emelt buzgó ima után, meleg szavakkal üdvözölvén az egybegyülteket s felhíván figyelmöket a tanácskozás tárgyát képezendő fontosabb ügyekre :

a gyűlést megnyitja.

2. sz. A közgyűlés megnyitása után a jelenlévők számláltattak össze az elől látható eredménnyel. E szerint jelen volt az elnökségen kívül az egyházi és világtanácsbírói kar teljes számban; két egyházi és egy világi jegyző, 39 anyaegyház közül lelkésze gondnoka vagy megbízottja által képviselve 35; a tanító testület részéről egyleti elnök és jegyző; több tanító és számos hallgató. A meg nem jelent lelkészek s képviselőt nem küldött egyházak, távol maradásokat az esperesi hivatalnak előre bejelentették s így elmaradások igazoltatott.

3. sz. Esperes beterjeszti az 1902. okt. 23-ki közgyűlés óta, elnökileg végzett ügyekre vonatkozó jelentését az alábbiakban :

Esperesi jelentés

az érmelléki ev. ref. egyházmegyében az 1902. év utolsó és az 1903. év első negyedében tett elnöki intézkedésekről :

Nagytiszteletű és Tekintetes egyházmegyei közgyűlés!

Legközelebbi közgyűlésünk óta elnökileg végzett intézkedéseimet a következőkben van szerencsém jelenteni :

1. Mult évi Deczember 1-ső napján, a házi pénztárba tartozó adósokat, tartozásaik befizetésére felszólítottam.

2. Bán Sándor lelkész, Gellért Ignácz és Szebeni József tanítóknak 120 korona rendkívüli államsegélyt; Vedres Ábrány, Ér-Adony, Apátkeresztur, Poklosteleknek 150—150; Mónus-Petri és Szentjobbnak 100—100, összesen 900 korona ref. egyleti segélyt utalványoztam.

3. A Báró Baldácsi alapítvány 1902-ik évi 90 kor. 80 fillér jutalékát, gyámintézeti pénztárunkba beadtam.

4. sz. Fazekas Mihályné, Szikszai Józsefné, Bajza Antalné, Thamássy Lajosné lelkészi özvegyeknek, Szikszai Dezső, Thamássy Lajos és Géza árváknak 568 kor. és

5 fillér gyámsegélyt utalványoztam és számadásomat felterjesztettem.

5. sz. Több rendbeli törlési engedélyt megerősítettem.

6. sz. A konventi jegyzőkönyveket minden egyháznak, saját jegyzőkönyveinket pedig minden esperesi hivatalnak megküldtem.

7. sz. Az országos gyámintézet számadását átvizsgálván, megerősítettem.

8. sz. A gyámintézetünk pénztárába tartozó lelkészeket, tartozásaik kiegyenlítésére külön külön felhívtam.

9. sz. Mihályfalvai körüi dékánul tiszteletes Takács Zsigmond lelkész atyánkiát felkértem.

10. sz. Az egyházi adó kimutatásokat, a konventi adóügyi bizottságnak, Kolozsvárra megküldtem.

11. sz. A névtári adatokat fölterjesztettem.

12. sz. Több egyházak egyházi adóhátrányait végrehajtás végett, illetékes helyekre fölterjesztettem.

13. sz. A konventi törvénytervezetet, minden egyháznak, tisztviselőnek és 12 tanítónak megküldtem.

14. sz. A nagyváradi tanítónőképezde nagybizottságának tagjait a márczius 6-án tartott gyűlésre meghívtam, és ezen gyűlésen megjelentem.

15. sz. Az őszi kerületi gyűlés jegyzőkönyvét a tisz-tikarnak megküldtem.

16. sz. A tüzbiztosítási 68 korona jutalékot házi pénztárunkba beszolgáltattam.

17. sz. Az országos gyámintézet segélyzettjeinek jegyzékét a folyó évről fölterjesztettem.

18. A kerületi világi tanácsbiróra beérkezett szavazatokat az illetékes helyre felterjesztettem.

19. sz. Az őszi közgyűlés által elrendelt köszönő iratokat illetékes lelkésztársaim utján kézbesítettem.

20. sz. Az országos gyámintézet, folyó évi gyámsegélyének első negyedét 587 kor. 50 fillért a fentebb megnevezett lelkészi özvegyek és árvák részére utalványoztam.

21. sz. Az uj-létai tanító Erdei Gyula, Ér-Tarcsára távozván, felhívtam az uj-létai egyháztanácsot, hogy tanítót válasszon.

22. sz. Végre midőn időszaki jelentésemet bezárnám, résztvevő szívvvel jelentem, hogy tanítótársaink egyik derék tagja, Nagy István Semjéni leánytanító megtért az

ő Urához, és a Semjéni egyháztanács az által is kívánja enyhíteni a súlyos csapást, hogy a derék apának jeles fiát Nagy Sándort választván meg utódául, kéri ennek megerősítését.

Mindenhai tisztelettel vagyok

A Nagytiszteletü és Tekintetes Közgyűlésnek

H.-K.-Szentimrén márczius 30. 1903.

alázatos szolgája

Nagy István

esperes.

Közgyűlés az előterjesztett esperesi jelentést tudomásul veszi s az abban foglalt elnöki intézkedéseket helyben hagyja és megerősíti.

4. sz. Az egyházkerületi képviselők megbizatásának ideje lejárván, esperes elnök felhívja közgyűlést a választás megejtésére.

Közgyűlés egyházkerületi képviselőkül egyhangulag megválasztja: rendes tagokul: Marjai Péter egyházi, Fényes Endre világi tanácsbírákat; póttagokul: Végh József egyházi jegyzőt és Fráter Zoltán világi tanácsbíró.

5. sz. Az egyházmegyei időszak tanács megbizatásának ideje lejárván, esperes elnök felhívja közgyűlést a választás megejtésére.

Közgyűlés az időszak tanács tagjaiul megválasztja, rendes tagokul: Szathmári Sándor, Bányai László egyházi, — Fráter Zoltán világi; póttagokul: Vecsey Sándor egyházi, Fényes Endre és Dráveczky Béla világi tanácsbírákat.

6. sz. Tanügyi bizottság megbizatásának ideje lejárván, bejelenti lemondását, mihez képest esperes elnök felhívja közgyűlést a tanügyi bizottság választás utjáni megalakítására.

Közgyűlés a tanügyi bizottságot egyhangu választással a következőleg alakítja meg:

Elnöke: Papp Gusztáv diószegi lelkész. Tagjai: a diószegi körből: Szentkirályi Károly lelkész —

Vincze Károly tanító dékán és Fráter Zoltán v. tanácsbíró; a székelyhidi körből: ifj. Szabó József lelk. Hajdu József tanító dékán és Fényes Endre v. tanácsbíró; a margitai körből: Molnár Mihály lelk. Szathmári Károly tanító dékán és Kovács András bályoki jegyző; a mihályfalvai körből: Takács Zsigmond lelk. Ürögi Sándor tanító dékán és Dobozy Kálmán v. tanácsbíró.

7. sz. A számvevőszék megbízatásának ideje lejárván, bejelenti lemondását mihezképest esperes elnök felhívja a közgyűlést a számvevőszék választás utjáni megalkotására.

Közgyűlés az egyházmegyei számvevőszéket egyhangu választással a következőleg alakítja meg:

Elnöke: Fényes Endre világi tanácsbíró.
Tagjai: Bányai László egyh. m. számvevő, Kalas István — székelyhidi; Papp Gusztáv — diószegi; Molnár Mihály — margittai és Végh József — mihályfalvai körü számvevők.

8. sz. Egyházi törvényeink 182. §-a az egyházaknak a lelkészi javadalom mértéke szerint 10 évenkénti osztályozását rendelve el: Esperes elnök felhívja közgyűlést — miután a 10 éves ciklus ez évben lejár — egyházainknak új osztályozására.

Egyházmegyei közgyűlésünk egyhangu határozattal kimondja, hogy mindazon egyházaink, melyekben a lelkészi javadalom csak állami kiegészítéssel éri el az 1600 koronát, a

IV. osztályba soroztassanak;

III. osztályba 1600—2000 korona

II. osztályba 2000—2400 korona

I. osztályba 2400 koronát meghaladó lelkészi javadalommal bíró egyházak vétetvén.

Ezen határozathoz képest az egyházmegyénk kebelében levő egyházak a következőleg osztályoztatnak:

I. osztályu egyházak:

1. Ér-Mihályfalva.
2. Nagy-Léta.
3. Szalacs.

II. osztályu egyházak:

1. Bagamér.
2. Bihar-Diószeg.

III. osztályu egyházak:

1. Asszonyvására,
2. Ér-Semjén.
3. Kakad.
4. Margitta.
5. Székelyhid.

IV. osztályu egyházak:

1. Albis, 2. Álmosd, 3. Apátkeresztur, 4. Bályok,
5. Bihar-Félegyháza, 6. Bogyoszló, 7. Csokaly,
8. Ér-Adony, 9. Ér-Keserü, 10. Ér-Olaszi, 11.
- Ér-Tarcsa, 12. Felső-Ábrány, 13. Gálos-Petri, 14.
- Hegyköz-Szent-Imre, 15. Hegyköz-Szent-Miklós,
16. Kécz, 17. Kis-Kereki, 18. Kóly, 19. Kőböl-
- kut, 20. Micske, 21. Ottomány, 22. Piskólt, 23.
- Poklostelek, 24. Szentjobb, 25. Széplak, 26.
- Tóti, 27. Uj-Léta, 28. Vajda, 29. Vedres-Ábrány.

Egyházainknak ezen osztályozása a Fötiszt. és Mélt. egyházkerületi közgyűlés elé felterjesztetni rendeltetik.

9. sz. Olvastatott a Magyar protestáns irodalmi társaság felhívása a társulat fejlesztése és népszerűsítésének eszközlése tárgyában.

Tekintve azon magasztos czélt, melyet a magyar protestáns irodalmi társaság a vallásos és erkölcsi művelődés előmozdítása tekintetében maga elé tűzött s azon nagy fontosságu munkát, melyet a cél megvalósítása érdekében prot. egyházi életünk mezején végez: Közgyűlésünk midőn a nevezett társulatot lelkészeink és tanítóink pártoló figyelmébe a legmelegebben ajánlja — egyszersmind felhívja az egyes egyházakat, hogy a társulat segítő tagjai közzé 3 kor. évi díj fizetése mellett belépni, s a társaság által kiadott vallásos iratokból az iskolák részére minél

tömegesebb megrendeléseket eszközölni, tartsák elengedhetetlen szent kötelességöknek.

10. sz. Olvastatott a szatmári egyházmegye átirata a Lorántffy Zsuzsánna egyesület megalakítása tárgyában.

Egyházmegyei közgyűlésünk, teljes tudatában azon nagy és magasztos czélnak, melyet a Lorántffy Zsuzsánna egyesület, — mindenütt a hol az ez ideig megalakult — különösen a nevelés terén maga elé tűzött; teljes tudatában azon nagy és jótékony hatásnak, mely az ily nemesczélú egyesületek munkálkodása folytán a hit és erkölcsi élet mezején szétárad: a legnagyobb örömmel karolja fel a szatmári egyházmegye indítványát s annak egyházmegyénkben is lehető megvalósíthatása végett egy bizottságot küld ki, azon utasítással, hogy az egyesület mikénti megalakítására dolgozzon ki tervezetet s azt lehetőleg őszi közgyűlésünkre terjessze be. A bizottság tagjaiul megválasztatnak: Nagyt. Nagy István esperes ur elnöklete alatt, egyházi részről: Könyves Tóth Sámuel poklosteleki, Balogh Ferencz margittai lelkészek; világi részről: Fényes Endre, Dráveczky Béla v. tanácsbírák és Dr. Babós János v. főjegyző.

11. sz. Olvastatott Főtiszt. Kiss Áron püspök és Mélt. Gróf Dégenfeld József főgondnok urak felhívása a „Magyar Szó“ protestáns irányu napilap pártolása s minél szélesebb körben leendő elterjesztése érdekében.

Egyházmegyei közgyűlésünk a legnagyobb elismeréssel adózik a „Magyar Szó“ iránt, mint a mely lap a napi sajtó terén magyar protestáns egyházunk érdekeit egyedül képviseli s igazait a legnagyobb elszántsággal védi, s felhívja ugy a lelkészeket és tanítókat, mint prot. egyházunk egyes tagjait is, a nevezett lap minél buzgóbb pártolására s minél szélesebb körbeni terjesztésére; egyszersmind közgyűlés mint testület a „Magyar Szó“ által kibocsátott részvényekből, a házi pénztár, lelkészi egyesület, egyházmegyei gyámintézet s a tanító egyesület részéről egy-egy,

tehát összesen 4 részvényt jegyez, s az esperesi hivatalhoz küldött aláírási ívet a közgyűlés alatt a lelkészek, tanítók s általában a közgyűlésen jelenlevők közt aláírás végett közrebocsátja.

12. sz. Olvastatott Budai János b.-böszörményi ev. ref. lelkész kérelme, az általa szerkesztet „Igazmondó“ czimű képes családi hetilap ajánlása s terjesztése tárgyában.

Egyházmegyei közgyűlésünk már tapasztalásból meggyőződött arról, hogy a Budai János ur által szerkesztett „Téli Ujság“ mily nagy mértékben előmozdítja hiveink lelki épülését s egyházas érzületének erősödését s a márcz. 1-én megindult „Igazmondót“, mely a „Téli Ujság“ által végzett munkát, — mint annak kiegészítője — a nyári hónapokban is folytatni kívánja: lelkészeink, tanítóink és hiveink pártoló figyelmébe a legmelegebben ajánlja.

13. sz. Egyházmegyei lelkészi gyámintézet közgyűlése tudomásul vétel végett bejelenti, miszerint Szathmári Sándor gyámintézeti pénztárnok 1902. évi számadása, ugy kezelő választmány, mint gyámintézeti közgyűlés által megvizsgáltatván, minden tételeiben nyugtákkal és ellen-nyugtákkal igazolva s kifogástalan pontossággal vezetve, helyesnek találtatott s részére a felmentvény a szokásos fentartások mellett megadatott.

Közgyűlés a Szathmári Sándor gyámintézeti pénztárnok részére megadott felmentvényt helyeslőleg tudomásul veszi, s a beterjesztett számadás főbb tételeit feltüntető kimutatást jegyzőkönyvében kinyomatni rendeli.

Az egyhm. lelk. gyámintézet számadása főbb összegekben az 1902. évről.

I. B e v é t e l.

	kor.	fill.	kor.	fill.
1. Az 1901. évi zárlat szerinti fő- összeg				76309.86
2. Kötvény kamat az 1902. évre kivetve				6030.91

Átvitel: 82340.77

	kor.	fill.	kor.	fill.
Áthozat: <u>82340.77</u>				
3. Kötvény késedelmi kamat az 1902. évre kivette		234.35		
4. Évjáradék kamat		94.18		
5. 1902. évi évjáradék		60.—		
6. Államsegély az 1902. évről		1070.—		
7. Baldácsi alap az 1902. évről		90.80		
8. Lelk. nyugdíj alapra adomány : Zsigó Endre urtól		200.—		
Fényes Endre „		12.—		
Drávetzky Béla „		8.—		
Konrád László „		4.—		
Fráter Zoltán „		8.—		
9. Országos lelkészi gyámint. illet. részvényes lelkészek		1148 44		
10. Országos lelkészi gyámint. illet. nem részvényes lelkészek		508.30		
11. Az 1902. évben kiadott kölcsön után kötvény		4100.—		
12. Érmihályfalvai takarékbba tett összeg után könyv		7400.73		
13. Érmihályfalvai keresk. bankba tett összeg után könyv		280.25		
Összes bevétel :		<u>97559.82</u>		<u>97559.82</u>

II. K i a d á s.

	kor.	fill.	kor.	fill.
1. Gyámdijba fizettetett		4897.—		
2. Kezelési, irodai és bélyeg költs.		1033.18		
3. Országos lelkészi gyámintézetbe fizettetett		2768.31		
4. Érmihályfalvai takarékbba té- tetett		7400.73		
5. Kereskedelmi bankba nyugdíj alapra		280.25		
6. Kötvényre kölcsön adatott		4100.—		
7. Kötvényből leiratott		312.96		
Összes kiadás :		<u>20792.43</u>		<u>20792.43</u>
1902. decz. 31-iki zárlat :				<u>76767.39</u>

Összehasonlítás az előbbi évi zárlattal:	kor.	fill.
Az 1902. decz. 31-iki zárlat	76767.39	
Az 1901. decz. 31-iki zárlat	76309.86	
Szaporodás:	<u>457.53</u>	

III. Vagyon kimutatás 1902. decz. 31-én.

	kor.	fill.
1. Kötvény kölcsön tőke	62798.82	
2. Régi kamat hátrány	2361.34	
3. Kamat 1902. évről fentmaradva	1793.25	
4. Késedelmi kamat „	157.60	
5. Érmihályfalvai takaréknak betét	6400.73	
6. „ keresk. bank betét nyugd. al.	1230.98	
7. Évjáradék hátrány	1451.52	
8. Készpénz	573.15	
Összes vagyon 1902. decz 31-én:	<u>76767.39</u>	

Költség előirányzat az 1903. évre.

I. BEVÉTEL.

1. 1902. évi zárlat főösszege	76767.39
2. 62798 kor. tőke 8% kamata 1903. évre	5024.—
3. Takaréknak betétek 5% kamata	380.—
4. Államsegély	1070.—
5. Baldácsi alap	90.—
Összes bevétel:	<u>83331.39</u>

II. KIADÁS.

1. Gyámdijasoknak	5102.—
2. Kezelési, iroda és bélyeg költség	1057.—
3. Országos gyámoldába fizetendő	1048.84
4. 13 nem részvényes lelkész államsegélyéből	351.—
5. Visszatérítendő múlt évi 2 ¹ / ₂ % évjáradék	185.40
Összes kiadás:	<u>7744.24</u>
Az 1903. évi összes bevétel	83331.39
Az 1903. évi összes kiadás	7744.24
Előirányzott zárlat 1903. decz. 31-re:	<u>75587.15</u>

Összehasonlítás az előző évi zárlattal.

Az 1902. évi zárlat	76767.39
Az 1903. évi előirányzott zárlat	75587.15
Mutatkozó fogyás:	<u>1180.24</u>

14. sz. Olvastatott az egyházmegyei lelkészi gyámintézet kezelő választmányának 1903. márcz. 9. 10. napjain tartott ülése jegyzőkönyvének 19-ik száma, a mint következik :

„Gyámintézeti kezelő választmány 1901. évi májusi egyházmegyei közgyűléstől vett megbízatása folytán, vizsgálat alá vette Szathmári Sándor pénztárnoknak, az országos lelkészi gyámintézetre vonatkozó 1902. évi számadását s azt minden tételeiben helyesnek találta. A számadás adatai szerint az 1902. évben, országos gyámintézeti illetmény befizettetett összesen 2768 kor. 31 fillér, és ezen összeg — a nyugták igazolása szerint — a földhitelintézet pénztárába befizettetett.

Ez alkalommal sem mulaszthatja el kezelő választmány, rámutatni azon tetemes hátraléokra, melyel egyházmegyénk az országos gyámintézettel szemben terhelve van. Ugyan is:

Az 1902. évre átjött hátralék . . .	2774	kor.	49	fill.
Az 1902. évre kivettelt belépési járulék	414	„	76	„
„ „ „ „ tagsági díj . .	1722	„	57	„
„ „ „ „ késedelmi kam.	35	„	19	„
Összesen :	4947	kor.	01	fill.
Erre fizettetett összesen :	2768	„	31	„
hátralék 1902. decz. 31.	2178	„	70	„

E tetemes hátralék behajtása végett, kezelő választmány a Nagyt. s Tek. egyházmegyei közgyűlés gyors és erélyes intézkedését kéri . . .“

Egyházmegyei közgyűlésünk megbizsa és felhatalmazta Nagyt. Esperes urat, hogy a gyámintézeti pénztárnok által kimutatandó hátralékok ellen, egyházmegyei ügyész által a peres eljárást mielőbb indíttassa meg.

15. sz. Az ér-melléki ev. ref. egyh. megye tanítói gyámintézetének pénztárnoka, Pozsgay Károly, a vallás és közökt. miniszter urtól nyert 1000 korona államsegély felhasználásáról s elhelyezéséről vezetett számadását az 1902. évről beterjeszti.

Helyeslőleg tudomásul vétetik.

16. sz. Vecsey Sándor egyházmegyei pénztárnok jelenti, miszerint a hegyközszentmiklósi egyház 1896. évből származó 8 korona, a csokalyi egyház pedig 6 évről összegyűlt s összesen 24 korona közalapi hátrány tartozásának leírását kéri, azon okból mivel a hátralékos összegek, az egyes hátrányosokon elszegényedés, kiköltözés vagy elhalálozás miatt be nem hajthatók.

Közgyűlés az előadott indokok alapján mindkét folyamodó egyház közalapi hátrányát törölni rendeli.

17. sz. Tárgyalás alá vétetett az egyetemes konvent által a folyó évben összehívandó zsinatra készített előzetes törvénytervezet.

Egyházmegyei lelkészi értekezletünk beható tanulmányozása s az eszközölt eszmecserék alapján, közgyűlésünk a tervezet részleges tárgyalásába, gondos s lelkiismeretes tanulmányozást igénylő elbírálásába ez idő szerint nem bocsátkozik, mert míg a tervezet a paragrafusok szaporításával egyházunk kormányzatát, — legalább látszólag, — a határozott centralisatió felé tereli, addig a sülyedő hajó vészkiáltását nem hallgatja meg. Protestáns egyházainknak, a folyton kedvezőtlenebbé váló viszonyok hatása alatt, legvitálisabb, legsürgösebb érdeke, életkérdése, egyházi adózásunknak gyökeres, törvény által biztosított rendezése, mely által a különféle egyházi s iskolai adók súlya alatt nyögő szegény hiveink válláról a már-már elviselhetetlen s méltatlan terhek egyrésze levétessek; és míg a tervezet figyelme a legkisebb, ugyszólván lényegtelennek látszó ügyek rendezésére specificus megoldást, kész javaslatot ad, addig eme — talán az egész törvényjavaslatban leglényegesebb — pontnál egyedül egy egyházmegye viszonyait mérlegelve, csak combinative, s nem is a jog, törvény s igazság égise alatt hangoztatott progressiv irány, de határozott regressiv rendszer alapján nyujt ingadozó véleményt.

Szegénységünket titkolni nem lehet! A kellő előkészület hiányában összehívott zsinat, a nél-

kül, hogy teremtene valami korszakalkotót, gyógyítani valami sebet, újabb áldozatot követel! Eretvágni az ugysis vérszegény betegen tiltja a bölcsesség, tiltja az élet! Ezen elvek által vezérelt közgyűlésünk a zsinatnak határozott elhatalasztása mellett foglal állást; mindazonáltal, — azon nem reményltem esetben, — ha zsinat a több egyh. megyékben is a miénkhez hasonlóan megnyilatkozott közóhaj daczára is megtartatnék, a lényegesebb szakaszok feletti általános véleményeinket a következőkben van szerencsénk felterjeszteni.

A czim maradjon a régi. 1. §.

A 20. §. így szövegezendő: a választók névjegyzékét a presbytérium minden évben elkészíti s a szokásos módon kihirdeti; a jogaiban sértett fél fellebbezhet a presbytériumhoz, majd az egyházmegyéhez.

A 31. §. helyett maradjon a régi gyakorlat.

Az 55. §. vagyis a belhivatalnokok fizetését szabályozó fejezetnél egyházmegyénk a lelkészek részére 2400 kor. legkisebb alapfizetést s 5 izben megújuló 200 kor. korpótléket, tanítóinknak pedig az állami tanítók fizetéseinek megfelelő javadalmazást kíván, határozott kijelentésével s kivánságával annak, hogy belhivatalnokaink fizetése elvégre törvényhozásilag fixiroztassék, a naturálók 10 évi átlagos árban megváltassanak, a földek haszonélvezete a hivatalnokoknak a kataszteri tiszta jövedelem értéke alapján fizetéseikbe kivánatukra beszámítható legyen.

Szüntesse meg végre az egyh. törvényhozás a hivatalnokait naponként lealázó bérszedési rendszert, midőn utczáinkon egyik szekér a csürhész, másik a csordás, harmadik a lelkész s tanító panaszos s keserű kenyerét szedegeti össze!

A 97—160. §-okat lengje át határozottan zsinat-presbyteri rendszerünk szelleme. Egyh. megyei, kerületi, conventi s zsinati képviselőinket mindig az egyes presbyteriumok válasszák. Felekezeti tanítóinknak gradátim minden fórumon legyen képvisellete. A convent kezébe ne

centralizáltassék minden hatalom; zsinatot összehívni ne legyen joga, csak indítványozhassa a kerületeknél a zsinattartás szükségességét.

A lelkészválasztási törvényekkel szemben egyh. megyénk, mint a multban ugy ma is a leghatározottabb szabad választás mellett foglal állást. A társadalom összes oklevelei között egyedül a lelkészeké, a mely osztályoztatik s melynek tulajdonosa bár képesített, pirulva kénytelen bevallani, — midőn valamely választó egyház bizalma megtiszteli, — bocsánat, én még ide mehetni képtelen vagyok!! Nyissa meg a képesítési oklevél 2 évi segédlelkészkedés után minden egyháznak ajtaját a pályázó vagy meghívott előtt; töröltessék el az egyházak osztályozása, legyünk e téren is liberálisak!!

A lelkészek minősítése s egyházaink osztályozása két évtized szomorú tapasztalata szerint nem vált be, igen sok kellemetlenségnek, visszavonásnak sőt méltatlanságnak magvát vetette el!! A régi, több mint 300 éves szabadválasztási rendszerünk visszaállítását óhajtja egyh. megyénk, a midőn még nem volt különféleképpen a pap minősítve, osztályozva az egyház, mégis megvolt a hithűség, buzgóság s önfeledés!!

Az egyh. adózást illetőleg egyházmegyénk mint már jeleztük is a tervezetet határozottan nem fogadja el! Közgyűlésünk kétféle adót óhajt szintén megkülönböztetni; 1-ször személy adó 1 kor., melyet minden családfő tartozik fizetni; 2-szor rendes egyházi s iskolai adó, melyből a különféle fizetések fentartási költségek lennének fedezendőek, ez az egyenes állami adó 10%-jében lenne megállapítandó kivétel nélkül mindenkivel szemben, ugy azonban, hogy 200 koronánál többet senki ne fizessen. Az egyház, avagy a polgári község adó főkönyvéből könnyen meg lenne ily módon állapítható a hivektől beszédhető egyh. adó összege, s a mutatózó hiány, mely is az 1848. 20. t.-cz. alapján az állam által lenne fedezendő.

Az egy koronás személy adókból befolyó összeg évenként az egyház rendkívüli szükségleteire lenne fordítható, vagy ilyen nem létében mint egyh. fenttartási alap lenne kezelendő, mely hosszú idők múltán csökkenthetné az állami hozzájárulás mérvét vagy összegét. A jelzett 10%-es egyh. s iskolai adót szedné a községi pénzszedő s a gondnoknak havonként számolná át. A tanításnak minden vonalon díjmentessé leendő tétele igen természetesen követelné azt is, hogy a tandíjak összege egyházi szükségleteink rovatába felvétsék.

Ilyen irányu tervezet mellett talán leghamarabb megtalálható lenne azon reménylhetőleg legigazságosabb kulcs, melynek segélyével meg lenne állapítható, hogy a 10%-ból befolyó összeg kiegészítéséhez mennyi államsegélyre volna szüksége az egyetemes magyar prot. egyháznak s viszont legkönnyebben volna megmutatható azon kibeszélhetetlen anyagi áldozat nagysága, melyet — nem is számítva negyedfél százados multunknak soha meg nem hálálható áldozatait, — 1848-ki törvényben lefektetett jogos igényeink mellözése óta, a magyar állam helyett viselt s hordozott felekezatunk!

Az egyh. közalap, ha a nyerendő államsegély folytán, mai rendeltetési alól felszabadulna, lelkészi nyugdíjintézetünk céljaira lenne szerintünk felhasználandó! Mig erről való álmunk testet öltene, addig óhajtja egyh. megyénk, hogy a hivek közalapi járulékaiknak összege egyenes adójok 1%-nél több ne legyen s hogy a közalap tőkái nem a földhitelintézetnél 3—4 perczenten, de kölcsönre szoruló s teljes biztosítékot nyújtó egyházainknál legfellebb 5% mellett gyümölcsöztessenek! Egyházmegyei lelkészi értekezletünk indítványa alapján közgyűlésünk szükségesnek látná a zsinatot megelőzőleg egy országos mozgalom megindítását, illetve lelkészi s azzal egybekötve egy közös egyházi congressus tartását, mely hivatott lenne alkalmat nyújtani jogos s méltányos követelményeink formába

öntésére, a közvélemény jóakaratu irányítására, egyházi életünk kiáltó panaszainak elnémitására.

18. sz. A zsinat elhalasztása, s a conventhez feldolgozás végett egyházaink által felterjesztett adóügyi adatok leküldése esetére, az egyh. megyénk által jelzett irányelveknek szemelött tartásával, mélyebb s gyökeresebb tanulmányozás céljából, közgyűlés az egész zsinati tervezetet 3 bizottságnak adja ki, melyek a kiosztott s áttanulmányozott részokről véleményeiket, esetleg még a nyár folyamán összehívandó rendkívüli egyh. megyei gyűlésre beterjesztik.

I-ső bizottság tagjai: Vecsey Sándor tanácsbíró elnökle alatt Babós János főjegyző s Magyar Miklós ügyész, feldolgozzák az egyház alkotmányról szóló fejezetnek 1—29. lapjain olvasható részeit s az egyh. törvénykezést 81—108. lapokon.

II-ik bizottság tagjai: Szathmári Sándor egyh. tanácsbíró elnökle alatt Dobozi Kálmán vil. tanácsbíró s Végh József jegyző, feldolgozzák a tervezetnek egyh. adó s közalapról szóló részeit.

III-ik bizottság: Marjai Péter egyh. tanácsbíró elnökle alatt Fényes Endre vil. tanácsbíró, Papp Gusztáv s Hajdu József tagokból, feldolgozzák az egyh. alkotmányról szóló fejezet II—IV. részeit a 29—64. lapokon, s a közoktatási szervezetről szóló fejezetet a 109—126. lapokon.

A három bizottság kiosztott munkája feldolgozásáról jelentést tesz az esperes urnak, ki is a közgyűlést megelőzőleg közös értekezletre hívja meg a bizottságok tagjait s onnan egy egész teljes tervezetet nyujtanak a közgyűlés elé.

19. sz. Olvastatott a bihari ev. ref. egyházmegye 1902. évi április 24-én tartott közgyűlésének 21. számú határozata, mely egyházmegyénket az iránt kereste meg, hogy a nagyváradi protestáns tanítónőképző intézet felállítására céljából tett és a bihari ev. ref. egyházmegyei közgyűlés által elfogadott indítványokhoz egyházmegyénk is járuljon hozzá, és hozza meg annak megfelelő határozatát.

Az egyházmegyei közgyűlés kimondja, hogy a nagyváradi prot. tanítónő képző intézetre már eddig is annyi áldozatot hozott, hogy ez az egy-

házmegye anyagi erejét csaknem túlhaladja; nevezetesen:

a) 400 korona tőkének évi kamatát állandóan fizeti és ez után is mindenkor fizetni fogja,

b) ugyan e célra 1000 korona tőkét szavazott meg, melyet 10 év alatt befizetni magát kötelezte,

c) végül az egyházmegye kötelékébe tartozó összes egyházakat és lelkészeket évi 2—2 koronával, a tanítókat pedig évi 1—1 koronával megadóztatta.

Sajnálattal jelenti ki tehát a közgyűlés, hogy bár a kitűzött cél mielőbbi megvalósítását melegen óhajtja, még sem képes e célra több áldozatot hozni, az egyházmegye kötelékébe tartozó egyházközségek legnagyobb részének általános szegénysége miatt. Éppen ez oknál fogva a közgyűlés, egyetértőleg a megkereső egyházmegye határozatával, szintén elhatározza, hogy tekintettel arra, miszerint a nagyobb részt más valláson levő és idegen nemzetiséggel körülvett Nagy-Váradon egy prot. tanítónő képző intézet felállítása nem annyira a hozzá utalt három egyházmegye érdeke, mint inkább országos protestáns érdek, — kéressék fel az egyházkerületi közgyűlés, hogy annak felállítását építkezési segély nyújtásával, állandó évi segélyezésével és különösen annak biztosításával, hogy az igazgató tanár fizetését mindenkor és állandóan viseli, — tegye lehetővé. Egyszersmind beleegyezik az egyházmegyei közgyűlés abba is, hogy a tanítónő-képző intézetben egy tanárnői állásban a n. váradi ev. ref. leánynevelő intézet internátusának igazgatónöje alkalmaztassék, a nélkül azonban, hogy ebből az egyházmegyére bármi néven nevezendő új teher származhatnék. Végül hozzájárul a bihari ev. ref. egyházmegye ama határozatához is, hogy a tanítónő-képző intézet takarékpénztári betétei és követelései, a külön kezelt Ullmann alap és Gazdasági bank adománya s mindezek kamatai egyesíttessenek, és a mikor az intézeti épület építése elhatároztatik annak

építésére és felszerelésére felhasználtassanak. Szintén megbizzza egyuttal a végrehajtásra kiküldött nagybizottságot, hogy midőn az egyházkezületnek a fentebb részletezett segélyezés iránt elfogadó határozata vele közölve lesz, készítesse el az intézeti épület és felszerelés tervét és költség előirányzatát és azt jóváhagyás végett adja be az egyházmegyékhez.

20. sz. Felolvastatott a nagyváradi ev. ref. leányinternátus igazgató bizottságának 1903. évi márczius 5-én tartott gyűléséről felvett jegyzőkönyvnek az egyházmegyével közölt kivonata, mely az intézet különböző pénztárainak 1902. évi számadására vonatkozik, s a mely szerint a különböző pénztárak állaga az 1902. év végén a következő volt:

a) házi pénztár . . . 4394 kor. 58 fill.

b) gyűjtő pénztár . . 23596 „ 89 „

továbbá 1 drb 100 korona névértékű komádi takarékpénztári részvény, 1 drb 200 k. névértékű regále kártalanítási kötvény, 1 drb 200 k. névértékű „Patria“ budapesti nyomda részvény:

c) tanítónőképző pénztára 15345 kor. — fill.

d) alapítványi pénztárak

Ritoók alap . . . . 3651 „ 06 „

Ullmann alap . . . . 1137 „ 71 „

A gyűjtő pénztárnál nyilvántartott 2782 k. 80 f. és a tanítónőképző pénztárnál előforduló 5334 k. kintlevőség az 1902. évi számadás keretébe felvéve nincsen.

A közgyűlés a számadást helyeslöleg tudomásul veszi és a pénztárnoknak a felmentvényt megadja.

21. sz. Olvastatott a Nagyváradon felállítandó prot. tanítónőképző ügyében működő nagybizottság 1903. évi márcz. 6-án tartott gyűlésének jegyzőkönyvi kivonata, mely a felállítás céljából az egyházmegyék adományainak fokozását és ugyan e célra az egyházközségeknek kegyes adományok gyűjtésére való buzdítását javasolja.

A közgyűlés ismételve sajnálattal jelenti ki, hogy az elébb már részletesen ismertetett okoknál fogva saját adományait nem fokozhatja;

azonban a nemes célát az egyes egyházközségek jó akaratába melegen ajánlja és felhívja azokat, hogy az intézet felállításának eléréséhez adományaikkal tehetségük szerint járuljanak hozzá.

22. sz. Olyastatott a tanügyi bizottság elnökének jelentése, a mint következik.

Nagytiszteletű s Tekintetes egyh. m. közgyűlés!

A dékáni iskolalátogatások a f. év elején mind a 4 körben s a legtöbb egyházunkban megtartattak; jelentés csupán a szentjobbi, kéczi és érkeserői iskolákról nem érkezett be, ez utóbbi helyen indokolván annak elmaradását a lelkész családjában épen az időtájbán előfordult fájdalmas esetek.

A beérkezett látogatási jegyzőkönyvek alapján röviden összefoglalt jelentésemet a következőkben terjeszthetem elő.

I. Az iskolák berendezése, felszerelése és tisztasága tekintetében, úgy tetszik nekem, mintha javult volna a helyzet; mert míg a múlt évi jelentések e tekintetben igen sokat panaszkodtak, most jóval kevesebb a kifogás, sőt több iskola dicsérettel említettik. A székelyhidi 1—2. oszt. leányiskola „feltűnően tisztán“ találtatott, az asszonyvásári, albisi, szentmiklósi, bagaméri, mihályfalvi és diószegi iskolák berendezése és tisztasága kifogástalan. Ez utóbbi helyen azonban az 1-ső 2-ik fiú osztályok tanterme, bár eléggé tágas, a rendkívül nagy számmal együtt levő gyermekeknek elegendő jó levegőt nem adhat.

Erős kifogás alá esik ezekkel szemben a kólyi iskolahelyiség, melynek tűrhetetlen, sőt életveszélyes voltáról már több ízben tettünk jelentést s a mely helyett új iskolát építeni, halaszthatatlan kötelesség volna. A szentimrei leányiskola terme felette kicsiny, a gyermekek egészségére veszélyes; ugyanilyen a szalacsi leányiskola terme, mely szűk volta mellett, még felette sötét is. Semjénben mindkét iskola padozata teljesen elavult, nem tartható tisztán, — ugyanitt az iskolapadok rosszak, iskolába nem alkalmasok; egyháztanács felhívandó ezeknek kicserélésére.

II. Szellemi állapot. A tanításban elért és felmutatott eredmény iskolánkban egy két kivétellel kielégítőnek és megnyugtatónak mondható. „Kitűnőnek ugyan ez uttal

kevesebb iskola van jelezve mint máskor, a mennyiben ilyen osztályzatot a látogatási jegyzőkönyvek szerint, most csak a margittai nagyobb és kisebb fiu iskola és a bályoki vegyes iskola nyert, ezt azonban részemről nem tartom aggodalomra okot adó jelenségnek, mert tudom, hogy az ilyen osztályzat megállapítása nagyon is az egyéni felfogástól függ s ugyanazon iskolát többen többféleképp osztályoznák és még azért, mert valamelyik iskola egyik vagy másik tárgyból nem mutatja fel azt az eredményt, mely a „kitünő“ jelzöt provocálja, azért az még lehet igen jó iskola, de nem szabad figyelmen kívül hagynunk azt sem, hogy a dékáni látogatás több iskolában épen a legalkalmatlanabb időben történt, a mikor t. i. az első félévi tantárgyakat már felejtették a növendékek, a második félévibe pedig még nem voltak begyakorolhatók. Mindezeket összevéve — mondom — engem a „kitünők“ csekély száma nem aggaszt; a fő dolog, hogy tanítóink tulnyomó nagy többsége teljesíti kötelességét, elvégzi a reá bízottakat, ez uttal is tisztességes megnyugtató — jeles, jó vagy kielégítő — eredményt mutatott fel.

A szomorú kivételek azonban — mint már jelzém — most sem hiányzanak. Ilyen első sorban is a *szalacs-1—2.* oszt. fiú iskola, hol a tanító nem teljesíti kötelességét, rendtartási naplót nem vezet, tanításának eredménye csaknem minden tárgyból „elégtelen“, de valószínűleg nem is képes megfelelni a tanítói tisztnek, a mennyiben sem elméleti, sem gyakorlati képzettsége nincsen, mindössze 1 évi képezdei tanfolyamot végzett.

Semmiképen nem engedhető meg, hogy egy oly egyház, mely rendes okleveles tanítót kaphat, hol a legutóbbi alkalommal is 4 okleveles pályázó volt, ilyen kezdőkkel kísérletezzon a nevelésügy kárára.

Egyháztanács utasítandó, hogy az állást a jövő iskolai évre rendes tanítóval töltsse be. Ér-Adonyban is a fontosabb tárgyakból, *elégtelen* az eredmény, rendtartási naplók nem vezettetnek, tanítónak ha helyén meg akar maradni — okvetlenül nagyobb buzgalmat kell kifejteni. Ugy szintén elégtelen az eredmény az érmihályfalvai 3—5. oszt. nagyobb leányiskolában, hol a tanítónő kevés gondot fordít az iskolára. Ez általános elégtelen iskolákon kívül van még egy pár, melyekben egyik vagy másik tárgyból nem találtatott elégnek a felmutatott eredmény,

minthogy azonban az illető tanítók erre a látogatás alkalmával figyelmeztetve lettek s az év végéig még kiköszörülhetik a csorbát, őket külön felemlíteni ez uttal szükségesnek nem tartom.

Nem mulaszthatom el azonban annak bejelentését s e körülményre a Nagyt. egyh. megyei közgyűlés figyelmének felhívását, hogy több tanítónk nem bír a törvénykövetelte képesítéssel. Így az imént említett mihályfalvai nagyobb leányiskola tanítónője s ugyanott a másik tanítónő a vallástanból s egyházi énekből nem bírnak képesítéssel; pedig a törvény 423. §-a határozottan megköveteli, hogy oly tanítók, kik nem saját képezdeinkben végeztek, e tárgyakból s ezek tanítási módszertanából pótvizsgát tegyenek. Egynémely tanítónk minden képesítés nélkül szolgál; ilyen a szalacsi kissebb fitanító, a ki mint már említve volt csak 1 évi tanfolyamot végzett és a csokalyi tanító, ki már több év óta szolgál ott, a nélkül, hogy vizsgáit letette volna, pedig a törvény szerint ideiglenes tanító csak képezdei tanfolyamot vagy teljes gimnáziumot végzett egyén lehet egy év tartamára. Nincs oklevele a széplaki fiú iskola tanítójának sem.

Ide tartozik annak bejelentése, hogy Ér-Tarcsán a látogatás idejére nem volt tanító, így isk. tanítás sem, a pályázat az időben lett meghirdetve.

H.-K.-Szentimrén pedig az iskolák vörheny járvány miatt decz. 23-ig be voltak zárva, a felmutatott eredmény azonban azért a rendelkezésre állott rövid időhöz képest — kielégítőnek találtatott. A múlt évi állapotokhoz képest, örvendetes javulást mutat a tóti iskola, hol az eredmény most kielégítőnek, több tárgyból épen jónak találtatott; az ér-olaszi színvonala is — a törekvő ifju tanító alatt jelentékenyen emelkedett.

III. A mi az iskolába járatást illeti, e tekintetben a viszonyok ez uttal elég türhetőeknek látszanak, a mennyiben a növendékek — a tankötelesek számához képest, a legtöbb helyen elegendő számmal voltak jelen. Még mindig több tanköteles van azonban iskolázatlanul pl. Olasziban, hol 92-ből 67. Kólyon, hol 145-ből 118. a szalacsi nagyobb fiúiskolában, hol 64-ből 49 járt fel. Szembeötlő itt azon aránytalanság, mely az álmosdi fiú és leányiskolák létszáma közt mutatkozik; míg ugyanis a fiú iskolában 84 ténylegesen feljártó tanuló van, addig a

leányoknál a tankötelesek száma is csak 50-ben van feltüntetve s e számból is csak 35 jár fel. Minthogy az általános tapasztalás azt mutatja, hogy a kétnemű tankötelesek száma rendszerint megközelítőleg egyenlő szokott lenni, e feltűnő aránytalanság oka talán az lehet, hogy a leánytankötelesek nyilvántartására és iskoláztatására nem fordítatik olyan gond, mint a fiukéra, holott a nők a leendő családanyák vallás-erkölcsi nevelése és oktatása épen olyan fontos egyházi és nemzeti érdek mint a fiuké. Az iskolaszék felhivandó tehát az említett aránytalanságok okainak megszüntetésére.

Az ujlétai fiu iskolában pedig, mint már más években is, — ezuttal is az a feltűnő jelenség tapasztaltatott, hogy az első osztályban aránytalanul nagy és idős gyermekek vannak s az egyes osztályok létszáma között se hogy sincs meg az arány, mert míg az első osztályban 39, addig a harmadikban csak 3 a növendékek száma. A hiba vagy a szülőkből, vagy a tanítóban rejlik, az ok vagy nagyon rendetlen iskolába járatás, vagy pedig az lehet, hogy a növendékek fokozatos előbbvitele — promotiója — nincsen meg. Akármelyik áll a kettő közül, egyforma lényeges hiba s nagyon itt már az ideje, hogy az iskolaszék a rendes nevelési eredményt megrontó eme hibának végett vessen.

Ezekben bátorkodtam röviden összegezni a látogatási jegyzőkönyvek főbb adatait kérve a Nagyt. Egyh. megyei közgyűlést, hogy jelentésemet tudomásul venni, s a hol intézkedés szüksége forog fenn, azt megtenni méltóztassék.

Tisztelettel maradván

B.-Diószeg, 1903. márcz. 24.

Papp Gusztáv,

egyh. m. tanügyi biz. elnök.

Tanügyi bizottság elnökének jelentését közgyűlés tudomásul veszi és azt jegyzőkönyvének lapjain egész terjedelmében kinyomatni rendeli.

23. sz. Tanügyi bizottság elnökének jelentéséből megütközéssel vett tudomást közgyűlés arról, hogy a szalacsi fiiskola 1—2-ik osztályának vezetésére ideiglenes minőségben alkalmazott tanító — Müller Ferencz teljességgel nem felel meg hivatásának, tanítói kötelességének; ennek folytán:

Közgyűlés utasítja egyháztanácsot, hogy a jelzett tanítói állást f. évi június hó végével megüresedettnek tekintve, hirdessen rá pályázatot s azt okleveles tanítóval töltsse be, csak ilyen pályázók hiányában engedtetvén meg az egyházi törvények 429. §-a értelmében a képezdei tanfolyamot, vagy teljes gymnáziumot végzett egyén ideiglenes alkalmazása.

24. sz. Tanügyi bizottság elnökének jelentéséből, értesülést szereztvén közgyűlés a felől, miszerint Bignió Emilia és Kassay Ida érmihályfalvai tanítónők okleveleiket nem hitfelekezetünk tanintézeteitől nyervén, a vallás és egyházi énektanból képesítéssel nem bírnak :

Utasítja közgyűlés nevezett tanítónőket miszerint egyházi törvényeink 423. §-a értelmében, az egyházi ének és vallástanból, s ezek tanítási módszertanából f. évi június hó végéig egyházkerületünk vizsgáló bizottsága előtt a pótvizsgát mulhatatlanul tegyék le, s a képesítésökről szóló bizonyítványt esperesi hivatalhoz terjesszék be.

25. sz. Az érsemjéni ev. ref. egyháztanács betervezti jelentését Nagy Sándor okleveles tanítónak, érsemjéni leánytanítónak lett megválasztatásáról s kéri a választás tudomásul vételét s megerősítését.

Közgyűlés a választást helyeslőleg tudomásul veszi, Nagy Sándor megválasztott tanítói állásában megerősíti, egyszersmind utasítja ugy választó egyházat, mint megválasztott tanítót a bekebelezési díjaknak a házi pénztárba leendő pontos befizetésére.

26. sz. Az értarcsai ev. ref. egyháztanács jelenti, miszerint Erdélyi Gyula okleveles tanítót — 1 évi próba időre — kántor tanítóul elválasztotta s kéri a választás tudomásul vételét:

Közgyűlés a választást tudomásul veszi s Erdélyi Gyula tanítói ideiglenes minőségben egy évre megerősíti.

27. sz. A tanügyi bizottság f. évi márczius 24. tartott gyűlése jegyzőkönyvének 4 ik számában, a köri iskolalátogatók részére, minden meglátogatott iskola után 1—1 korona tiszteletdíj megállapítását kéri a házipénztár terhére.

Közgyűlés a nagyon is méltányos kérést szíves készséggel teljesíti, s házi pénztárnokot utasítja, miszerint az iskolai körlátogatók részére, minden meglátogatott iskola után egy-egy korona tiszteletdíjat időről-időre fizessen ki.

28. sz. Takács Zsigmond g. petrii lelkész indítványozza, miszerint a csekélyebb javadalmazásu lelkészek felsegélésére adott államsegély, melynek 1070 koronát tevő része eddig az egyházmegyei lelkészi gyámintézet gyarapítására ajánltatott, az 1902. évi májusi egyházmegyei közgyűlés 28. sz. végzése szerint pedig ugyancsak a lelkészek országos gyámintézeti járulékainak fedezésére utaltatott: jövőben fordítottassék egészben és egyedül iskolai célokra, oly módon, hogy a szegényebb egyházak iskola építés vagy fizetés rendezés alkalmával ez összegből nagyobb segélyben részesíttessenek.

Közgyűlés az indítvány érdemleges tárgyalásába nem mehet bele, azon okból, mivel ez az egész kérdés egyedül a lelkészi kart érdekli, a kisebb javadalmazásu lelkészek felsegélésére adatván eredetileg, s a fizetés kiegészítés folytán bekövetkezett erő kiegyenlítés után az összes lelkészek gyámintézeti terheinek könnyítésére fordítván a szóban levő összeg; de mert az indítvány az egyházmegyei gyámintézet kötelekébe nem tartozó lelkészek köréből indult ki: felhívja a tanügyi bizottság lelkésztagjait, hogy az indítványt beható tanácskozás tárgyává téve, indokoltan terjesszék az ősszel tartandó lelkészi értekezlet elé, honnan kellő elbírálás után lesz az egyházmegyei közgyűlés elé terjesztendő.

29. sz. Olvastatott a margittai ev. ref. egyháztanács jelentése, iskola ügyének rendezése körül tett intézkedéseiről s kérelme ez intézkedések alapján módosított tanítói díjlevelek megerősítése tárgyában. A csatolt egyháztanácsi jegyzőkönyv szerint, a tandíj 6 koronára

leszállítása mellett, a nagyobb fitanító — kántortanító — fizetése (készpénz, tandíjváltás, termény, erdő s legeltetési jog) 904 kor. 28 fill. (a kántori fizetésen kívül); a kisebb fitanító fizetése (ugyanolyan illetményekből) 626 kor. 16 fill. s végül a leánytanító fizetése (tandíjváltás, termény, tűzifa, erdő s legeltetési jog) 647 kor. 20 fillérben állapítatik meg. A kisebb fi- és a leánytanító fizetése államsegélylyel egészítették ki a törvény szerinti minimális összegig. Az ezen határozat alapján kiállított díjlevelek is beterjesztettek megerősítés végett. Hangsúlyozza azonban egyháztanács, hogy ezen díjlevelek ideigleneseknek tekintendők s csak az államsegély megnyerése után lépnek joghatályba, ellenkező esetben a régi díjlevelek maradnak érvényben.

Egyházmegyei közgyűlés a margittai ev. ref. egyháztanácsnak az iskola ügy rendezésére irányított törekvését tárgyzó jelentését tudomásul veszi és helyesli, s habár az ottani viszonyok közt, a 6 koronában megállapított tandíjat még mindig tulsoknak s a termény fizetés értékelését magasnak találja, mindazonáltal az egyháztanács megállapodását a tanítói fizetések rendezésére — jobb kibontakozási mód hiányában — alapul elfogadja; de mert a beterjesztett díjleveleket maga az egyháztanács is ideigleneseknek kívánja tekinteni, ideiglenes díjleveleket pedig közgyűlés meg nem erősíthet: vissza teszi azokat az egyháztanácsához azon utasítással, hogy a beterjesztett presbyteri gyűlés jegyzőkönyvében részletesen kifejtett alapon, a kisebb fi- és a leánytanító fizetésének kiegészítéséhez szükséges államsegély megnyerése iránt, haladéktalanul tegye meg a szükséges lépéseket s az állam segély mennyiségének megállapítása után s ahoz alkalmazottan, terjessze be a tanítók díj leveleit megerősítés végett, lehetőleg már őszi közgyűlés elé.

30. sz. Az új-létai ev. ref. egyházközség iskolájának oly feltétel mellett való államosítását kéri, hogy a mindenkor alkalmazandó egy ev. ref. kántor tanítón kívül,

a többi tanítói állások betöltetése alkalmával, mindenkor az ev. ref. vallásu tanítók előnyben részesíttessenek.

A közgyűlés a jelzett feltétel betartása mellett az uj-létai ev. ref. egyházközséget iskolájának államosítására feljogosítja ; utasítja azonban, hogy a megkötött szerződést jóváhagyás és megerősítés végett terjessze fel az esperes urhoz, a ki felkéretik, hogy ha a szerződés a kikötött feltételeknek megfelel, azt az egyházmegye nevében erősítse meg és felsőbb jóváhagyás végett a kerületi közgyűléshez terjessze fel.

31. sz. A bályoki ev. ref. egyház egy általa ujonnan szervezett leánytanítói állás díjlevelét 2 példányban — 1 szabályszerűen felbélyegzett eredeti s 1 másolat, — terjeszti be megerősítés, illetve jóváhagyás végett, kérvén a közgyűlést, miszerint az állomás fizetés kiegészítéséhez szükségelt 700 korona államsegély megnyerhetése céljából nélkülözhetlen „Beleegyező nyilatkozat“ megadását a kerületnél kieszközölni sziveskedjék.

Közgyűlés a mindenekben igyekvő bályoki ev. ref. egyház kérelmét a legmelegebben ajánlja a főtiszteletű s méltóságos egyházkerület jóindulatába, s ugy a díjlevelek megerősítését, mint a „Beleegyező nyilatkozat“ megadását tisztelettel kéri.

32. sz. Olvasatott a kakadi ref. hiveknek főtiszteletű Püspök urhoz beadott és ez által illetékes elintézés végett esperes urhoz beküldött kérvénye, melyben egyházi adózásuknak olyképen való megváltoztatását kérelmezik, hogy lelkészüknek 1600 k. készpénzt fizetnének ; és egyuttal az átirat szerint arról panaszkodnak, hogy az egyházmegye az ő eddigi kérelmüket figyelembe sem vette.

Az egyházmegyei közgyűlés megbotránkózással vette tudomásul a kakadi kérvényezőknek azt a valótlan állítását, hogy az egyházmegye az ő érdekükben eddig mit sem tett volna. Az 1902. évi május 2-án tartott közgyűlés 21. sz. határozatával ugyanis felhívta a kakadi lelkészt e tárgyban egyházközségi közgyűlés tartására oly célból, hogy azon méltá-

nyos és a hiveket osztályonként terhelő adózási kulcsot állapítson meg, azzal a kikötéssel azonban, hogy az új adózási kulcs a belhivatalnokok eddigi fizetését nem csonkíthatja. Egyuttal a fenforogni látszó ellentétek kiegyenlítésére, valamint a közgyűlésen való megjelenés és ott a szükséges felvilágosítások és utbaigazítások megtétele végett Marjay Péter és Fráter Zoltán tanácsbíró urakat kiküldötte; a kik a helyszínén megjelenvén, jelentésök szerint mindent elkövettek arra nézve, hogy a hiveket egy észszerű és méltányos adókulcs elfogadására rábirják, de végre is arról győződtek meg, hogy a hivek legnagyobb részének nem az adózási kulcs méltányos megállapítása volt a tulajdonképpeni céljuk, hanem a lelkészi fizetésnek tetemes leszállítására; úgy hogy e miatt minden fáradságuk kárba veszett és kénytelenek voltak a közgyűlésről eredménytelenül eltávozni. Az 1902. évi október 23-án közgyűlés ez alapon kelt 20. sz. határozatával sajnálkozását fejezte ki a felett és egyuttal értesíteni rendelte az egyházközséget, hogy az adózási kulcs, mindaddig a régi marad, míg azt korszerűleg át nem alakítja. Mindent elkövetett tehát az egyházmegye, a mit hatáskörében elkövethetett, arra nézve, hogy a kakadi ev. ref. egyházközségben egészséges állapotokat teremtsen. Többet tenni nem képes; hanem ez uttal is atyailag figyelmezteti az egyházközséget, hogy egyházi törvényeink értelmében a belhivatalnokok fizetése lejjebb nem szállítható. Ez oknál fogva terheik könnyítését ne a belhivatalnokok fizetésének csonkításában, hanem méltányos adózási kulcs megállapításában keressék; és ha ezt megteszik, bizonyára megtalálják az óhajtott békét és megelégedést, a melyre ugy nekik, mint egyházunknak igen nagy szükségük van.

53. sz. Tárgyalás alá vétetett az ér-olaszii ev. ref. egyháztanács kérvénye, melyben az egyház tulajdonát képező — a köbölkúti határban fekvő — erdő birtok elad-

hatásához, az egyházmegyei közgyűlés beleegyezését kéri, azon okból, mivel az erdő birtok $\frac{2}{3}$ részben már letarolva lévén, nem jövedelmez az egyháznak annyit, amennyit a rajta levő teher kamatai, a birtok adója s egyéb fentartási költségek felemésztenek; míg a birtok eladása esetén, az egyháznak a vételárból megmarad mintegy 700 korona tőkéje, melynek kamataiból az iskola részére szükségelt fűtőanyag mindenkor beszerezhető leend. A birtok eladásához ugy az egyháztanács, mint az egyházközségi közgyűlés — a csatolt jegyzőkönyvek bizonyosága szerint — egyhangulag hozzájárult. Csatolja kérvényező egyház az adásvételi szerződést is, melyszerint a kérdéses birtokot, Szodorai András, Szodorai Sándor és Szodorai Lajos ér-adonyi lakosok 2600 koronáért vették meg.

Közgyűlés a kérvényben felhozott indokok alapján, az ér-olaszii ev. ref. egyház tulajdonát képező erdő birtok eladását s annak telekkönyvileg a vevők nevére átiratását engedélyezi; egyszersmind azonban utasítja az ér-olaszii egyháztanácsot, hogy a birtok vételárból megmaradó összeget tőkésítve, külön kezelje s annak mikénti állásáról számvevőszéknek évenként jelentést tegyen.

34. sz. A margittai ev. ref. egyháztanács jelenti, miszerint néhai Kovács Dániel presbyter, a margittai ev. ref. egyháznak $17\frac{1}{2}$ kat. hold ingatlan birtokot adományozott, részben szegénysorsu iskolás gyermekek segélyezésére, részben egyházfentartási célokra, s kéri egyháztanács az egyházmegye jóváhagyását az adomány elfogadhatása s az egyház nevére telekkönyveztetése iránt.

A jelentéshez csatolva van az adományra vonatkozó — adományozó életében kiállított — közjegyzői okirat, az adományozott ingatlan „Birtok lap“-ja, valamint az adományt hálás köszönettel elfogadó egyháztanács és egyházközségi közgyűlés jegyzőkönyveinek kivonata.

Egyházmegyei közgyűlésünk benső, lelki örömmel vesz tudomást a fent jelzett jelentékeny adományról, s a midőn néh. Kovács Dániel nevét hálás kegyelettel igtatja magyar protestáns egyházunk jótevőinek diszes sorába, egyszers-

mind tekintve, hogy az adomány elfogadása a csatolt iratok bizonyossága szerint az egyházra a jelenben semmi terhet nem ró, a jövőben pedig annak anyagi erősbödését s magasztos céljainak megközelíthetését fogja eszközölni: készséggel adja beleegyezését, hogy a fent jelzett adományt az egyház elfogadhassa s az ingatlant mielőbb telekkönyvileg nevére irathassa.

35. sz. A székelyhidi anyaegyházhoz tartozó, kiskágyai fiókegyház hivei által fizetendő évi egyh. adó megállapítása céljából összehívott értekezlet vezetésére felkért egyh. megyei küldöttek: Fényes Endre tanácsbíró, s Babós János ügyész az eljárások sikeres eredményéről felvett jegyzőkönyvet beterjesztik. Kölcsönös egyezség szerint a kiskágyai hivek fizetnek minden évben az anyaegyház részére 124 koronát, melyből 84 k. a lelkész készpénz fizetésébe számíttatik, 40 k. pedig az egyház közszükségleteinek fedezésére. Fenti évi járulékon kívül a fiók egyház hivei sem más rendes, sem semminemű rendkívüli egyh. adóval meg nem terhelhetők. Fent jelzett hozzájárulási összegért a kiskágyai hivek az anyaegyház hiveivel mindenekben egyenlő jogokban részesülnek. A templomot közösen használják; az iskolákban rendes tandíjért járhatnak gyermekeik; lelkész s kántor szolgálatait a rendes díj fizetés mellett igényelhetik, azok megválasztásánál szavazataikat az anyaegyház hiveivel egyenlő módon érvényesíthetik; a presbyteriumban 2 tag által képviselhetik mindenkor magokat.

Ha valamikor az anyaegyháztól külön válnának, annak semmi vagyonából részt követelni nem leendő joguk.

Közgyűlés a midőn kiküldötteknek fáradságaikért köszönetet szavaz, jelzett egyezséget készséggel megerősíti.

36. sz. Olvastatott a szent-jobbi ev. ref. egyház kérelme, melyben felhatalmazást kér közgyűléstől, hogy a lelkészi lak udvarán, — a magtárvagyonból elszakítható 50 köböl gabona árából, s a hiveknél kint levő 100 = száz korona követeléseiből, — egy kis pléhfedelű magtárhelyiséget építhessen meglevő takaréknál magtára részére.

Mint nélkülözhetetlen s feltétlen szükséges

helyiség építését, — a jelzett költségeloirányzat keretén belől — közgyűlés jóváhagyja.

37. sz. Olvastatott az uj-létai ev. ref. egyház presbyteriumának soronkívül Főtiszteletű püspök urhoz felterjesztett, s onnan 3452/902. sz. alatt egyházmegyénk esereséhez leküldött kérvénye, melyben zavaros anyagi ügyeinek rendezése céljából egyházuknak gyámság, illetve gondnokság alá helyezését kérelmezik; a kinevezendő lelkész gyám intézné az egyház összes ügyeit, vezetné a gondnoki számadást, elnökölne a presbyteri ülésekben s jegyzőkönyvezné a gyűlés határozatait.

Közgyűlés beadott kérvényben az uj-létaiak szokásos elégtelenségét látja megnyilatkozni. Joga, módja nincs, hogy rendes lelkész mellé, ki még vizsgálat alatt sem áll, gyámot nevezzen ki. Gyakorolja a presbyterium minden tagja esküjében elvállalt gondnoki és gyámi tisztét, tartsa s tartassa meg mindenkivel a törvényeket, s az azt megsértők ellen ne burkoltan, de nyíltan s törvényes uton lépjen fel.

Ha nincs rendes jegyzőkönyvvezetője az egyháznak, az esetben lelkésznek hivatalos kötelessége vezetni a gyűlés jegyzőkönyveit s a hozott határozatokat, — fegyelmi vétség terhe alatt, — feljegyezni tartozik.

A határozottan nem jelzett, csak sejteni vélt panaszok s zavarok megvizsgálásával, közgyűlés a canonica vasitátiót bizza meg.

38. sz. Olvastatott az uj-létai ev. ref. egyház kérvénye, melyben több évekről felszaporodott egyh. megyei közigazgatási költséghátrány járulékainak elengedését kéri.

Egyházmegyei közgyűlés a szokatlan kérelmet nem teljesítheti, nem, mert ha házipénztárunk ereje engedné, úgy ki sem vetné az egyes egyházakra a járulékokat, s ha kivetette, az esetben feltétlen szüksége van reá. A csaknem minden évben segélyezett uj-létai egyház, más uton igyekezzék nyomasztó helyzetén javítani.

39. sz. A jegyzőkönyv hitelesítésével megbizatnak : Szathmári Sándor egyházi, Konrád László, Dobozy Kálmán világi tanácsbírák, Fazekas Imre és Végh József egyházi jegyző.

Az 1—14, 16, 22—29, 33, 34, 39 számokat jegyzette : Fazekas Imre egyh. m. e. jegyző.

A 19—21, 30, 32 és a bírósági 1. sz. jegyzette : Dr. Babós János v. főjegyző.

A 15, 17, 18, 31, 35—38 és a bírósági 2—3. sz. jegyzette : Végh József egyh. jegyző.

Hitelesítettett Érmihályfalván 1903. ápr. 23.

Fazekas Imre,
egyh. m. e. főjegyző.

Végh József,
egyh. jegyző.

Szathmári Sándor,
Konrád László,

KÖZIGAZGATÁSI BIRÓSÁGI ÜGYEK.

1. sz. Sziky Károly érmihályfalvai lakos fellebbezése az érmihályfalvai ev. ref. egyháztanács 1902. évi július 29-én tartott gyűlésének 6. sz. határozata ellen, az egyházi terményadó fizetés alól való felmentése és az 1899., 1900., 1901. évekről töle behajtott 28 kor. 20 fill. visszafizetése tárgyában.

A felebbezés elutasításával a közigazgatási bíróság az érmihályfalvai ev. ref. egyháztanács 1902. évi jul. 29-én hozott 6. sz. határozatát helybenhagyja, mert a beszerzett és az egyházmegye 1894. évi márczius 28-án tartott közgyűlésének 23. sz. határozatával jóváhagyott adókulcs szerint az érmihályfalvai ev. ref. egyháztagok terményadója, tekintet nélkül az adózók nős, vagy nőtlen voltára, az állami egyenes adóra van alapítva; a bemutatott adókulcs szerint pedig felebbezőre több terményadó esnék, mint a mennyi reá az általa beismert állami adó alapján kivettetett.

2. sz. Tárgyaltatott Erdei János s társai székelyhidi presbytereknek Pozsgai Károly ev. ref. tanító ellen még 1902. május 1-én beadott panasz kérvényük, mely kérvényre panaszlott tanító válasz iratát s védelmi okiratait szintén beterjeszti.

Egyh. megyei bíróság csatolt bizonyítványok alapján a vád alól panaszlottat teljesen felmenti.

Indok :

Az ügyészi vélemény, mely jelen ügyben bizonyos kérdésekre nézve vizsgálat elrendelését indítványozá, panaszlott felmutatott bizonyítványai alapján, elejti teljesen a vizsgálat szükségességét is, miután vádlott a vizsgálni véleményezett vád pontokra nézve is hiteles, s őt teljesen felmentő bizonyítványait beterjesztette.

3. sz. Tárgyaltatott Erdei János s társainak Szabó József székelyhidi lelkész ellen beadott panaszkérvényök.

Panaszlott lelkész bár válasz iratában a vád csaknem minden pontját megczáfolá, mindazonáltal, — egyh. megyei bíróság, — a lelkészi reputáció teljes s tökéletes tisztázása céljából, külön kiküldendő vizsgáló bizottság mellőzésével; utasítja, s felkéri a canonica visitációt, miszerint a szokásos egyh. látogatás alkalmával eszközöljön vizsgálatot az ügyészi véleményben felsorolt pontokat illetőleg, előre megidézvén a tárgyalásra a panaszlókat is.

T Á R G Y M U T A T Ó.

1. Esperes elnök a gyűlést megnyitja.
2. A gyűlés a jelenlevők összeszámolásával megalkul. Meg nem jelentek távolmaradása igazoltatik.
3. Esperesi jelentés felolvastatván tudomásul vétetik. Az elnöki intézkedések megerősítettnek.
4. Egyházkerületi képviselők megválasztatnak.
5. Egyházmegyei időszakos tanács tagjai megválasztatnak.
6. Tanügyi bizottság tagjai megválasztatnak.
7. Számvevőszék megalakítottatik.
8. Egyházak osztályoztatnak.
9. Magyar protestáns irodalmi társaság pártolásra ajánltatik.
10. Lorántffy Zsuzsanna egyesület megalakításának tervezésére bizottság választatik.
11. „Magyar Szó“ prot. irányu napilap pártolásra ajánltatik.
12. „Igazmondó“ képes családi hetilap pártolásra ajánltatik.
13. Egyházmegyei lelkészi gyámintézet 1902. évi számadása tudomásul vétetik, s a számadás főbb összegeit feltüntető kimutatás kinyomatni rendeltetik.
14. Országos lelkészi gyámintézet számadásáról kezelő választmány jelentése tudomásul vétetik, s a hátrányok behajtásával — per utján is — esperes megbizatik.
15. Tanító egyesület számadása tudomásul vétetik.
16. Hegyközszentmiklós és Csokaly közalapi hátrányai leiratnak.
17. A konvent által leküldött törvénytervezetre vélemény adatik, — a zsinat elhalasztása iránti javaslat kapcsában.
18. A törvénytervezet tanulmányozására bizottságok választatnak.

19. Bihari egyházmegye indítványára — a n.-váradai tanítónő képző intézet felállítása tárgyában — határozat hozatik.

20. A nagyváradai ev. ref. leányinternátus számadása tudomásul szolgál.

21. A Nagy-Váradon létesítendő prot. tanítónő képző intézet egyházunk hiveinek pártolásába ajánltatik.

22. Tanügyi bizottság elnökének jelentése tudomásul vétetik.

23. A szalacsi ev. ref. egyház utasittatik, hogy kisebb fiiskolájába — jun. végétől — okleveles tanítót alkalmazzon.

24. Bignió Emilia és Kassay Ida érvmihályfalvai tanítónők, a vallás és énektanból pótvizsgatételére köteleztetnek.

25. Érsemjéni egyház leánytanító választása tudomásul vétetik s megválasztott tanító megerősítettik.

26. Értarcsai egyház tanító választása tudomásul szolgál.

27. Iskola körlátogatók napdija megállapítottatik.

28. Takács Zsigmond g.-petrii lelkész indítványa, tanulmányozás végett tanügyi bizottsághoz áttétetik.

29. Margittai egyház intézkedése a tanügy rendezése tárgyában tudomásul vétetvén, az iratok a tovább fejlesztéshez szükséges lépések megtétele céljából egyháztanácshoz visszatétetnek.

30. Uj-Létának iskolai államosítására az engedély megadatik.

31. A bályoki ujonnan szervezett leány tanítói állás díjlevele megerősítettik s az államsegély kieszközlése céljából a Föt. egyházkerület pártolásába ajánltatik.

32. A kakadi egyháztagok által Föt. püspök urhoz beadott, s onnan elintézés végett esperes urhoz leküldött kérvényre határozat hozatik.

33. Az érolaszii egyháznak az erdő eladás engedélyeztetik.

34. A margittai egyháznak a néh. Kovács Dániel által tett ingatlan birtok adomány elfogadása engedélyeztetik.

35. Kis-Kágya egyezsége a székelyhidi anya egyházzal megerősítettik.

36. Szentjobbnak a magtár építésére engedély adatik.
37. Uj-Léta gyámiránti kérelme nem teljesíthető.
38. Uj-Léta közigazg. hátránya le nem írható.
39. Jegyzőkönyv hitelesítésére bizottság választatik.

Közigazgatási bírósági ügyek.

1. Sziki Károly érmihályfalvai lakos egyházi adó kirovása ellen beadott kérvénye elutasittatik.
2. Erdei János s társai által vádolt Pozsgay Károly székelyhidi fitanító a vád alól felmentetik.
3. Erdei János s társai által, id. Szabó József székelyhidi lelkész ellen beadott vádak, vizsgálat tétel czéljából Canonica visitációhoz utaltatik.

Kiadta: *Fazekas Imre,*
egyhm. e. főjegyző.

